

**Energiatehokkuus ja energiavaatimukset
asuntorakentamisessa -
Rakentamiseen liittyvät keskeiset muutokset
lähivuosina**

Juha Luhanka

Rakennustuoteteollisuus RTT ry

09.02.2010, ARY seminaari

Energiamääräykset 2010

Energiamääräykset 2010

Tekninen tekijä	Normitalo RakMK C3- määräys , 2010
U-arvot, W/m ² K	
• Alapohja maanvastainen	0,16
• Alapohja ryömintätilaan	0,17
• Alapohja ulkoilmaan	0,09
• Ulkoseinä	0,17
• Yläpohja	0,09
• Ikkunat	1,0
• Ovet	1,0
Vaipan ilmanvuotoluku n50,1/h	< 2,0
Lämmöntalteenoton vuosihyötysuhde %	>45
Ilmanvaihdon ominaissähköteho, kW/m ³ /s	< 2,5

Betonisandwich - elementti

Sandwich, sisäkuori ≥ 80 mm, ulkokuori ≥ 70 mm					
Eriste	Huom.	λ_{design}	oletusansastus	suosituseristepaksuus	U- arvo 3)
		[W/mK]		[mm]	
mineraalivilla	karmileveys 210 mm	0,036	diag.ansas k600	240 1) 2)	0,16
mineraalivilla		0,036	diag.ansas k1200	240 1)	0,15
mineraalivilla	lasivilla	0,037	diag.ansas k600	240 1)	0,17
EPS	urittamaton	0,036	pistokas 4 kpl /m2	240	0,15
EPS	urittamaton	0,031	diag.ansas k600	180	0,17
EPS		0,031	pistokas 4 kpl /m2	180	
PUR/PIR	karmileveys 170mm	0,026	pistokas 4 kpl /m2	150	
PUR/PIR		0,024	diag.ansas k600	150	
PUR/PIR		0,024	pistokas 4 kpl /m2	150	

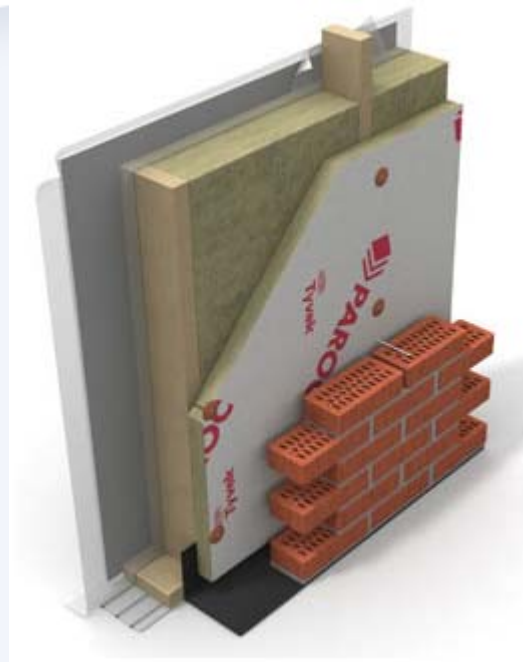
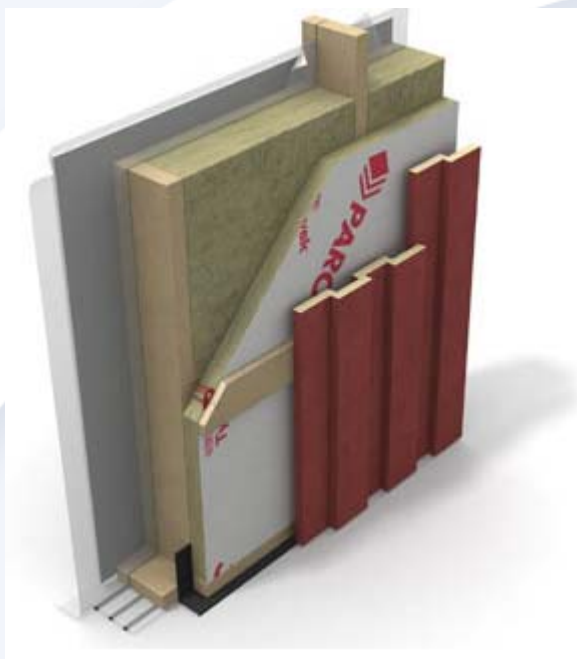

Puurunkoiset seinät

RakMK C3 (2007)
 $U = 0,24 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
-eriste 200 mm

RakMK C3 (2010)
 $U = 0,17 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
-eriste 250 mm

Passiivi
 $U = 0,10 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
-eriste 375 mm

Siporex - rakenteet

Massiiviharkko 500 mm (400kg/m³)

U-arvo = 0,21 W/m²K

Paloluokka EI 240, REI 240, R 240 ^(1,2)

Ilmaääneneristysluvut ⁽³⁾

$R_w = 53$ dB

$R_w + C = 52$ dB (lentomelu)

$R_w + C_{tr} = 49$ dB (liikennemelu)

Eristeharkko 425 mm (Kuoret 150 mm, eriste 125 mm)

U-arvo = 0,16 W/m²K

Paloluokka (sisäkuori) EI 240, REI 120, R 90 ^(1,2)

Ilmaääneneristysluvut (väh. 2-kerrosrappauksella) ⁽³⁾

$R_w \geq 49$ dB

$R_w + C \geq 47$ dB (lentomelu)

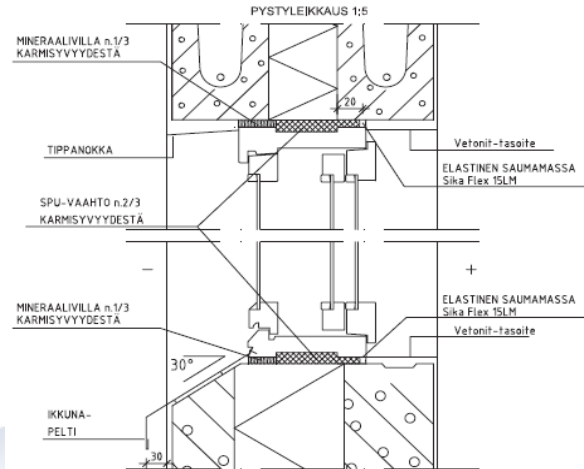
$R_w + C_{tr} \geq 42$ dB (liikennemelu)

Matalaenergiarakentamisen rakennuskonseptit - järjestelmät - tuotteet

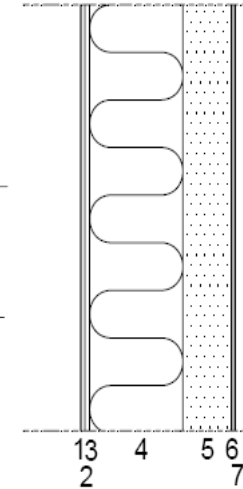
Harkot

Rakente- tekniikka

- Lämmön-
eristys
- Ilmatiiveys
- Rakennedet.
- Rak.fys.
toimivuus
(kosteus, lämpö)

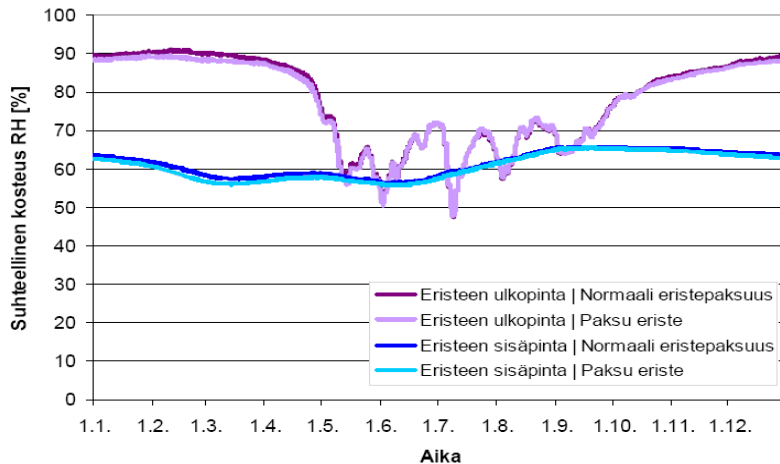

US6 Serpo Therm-eristerapattu Leca-seinä

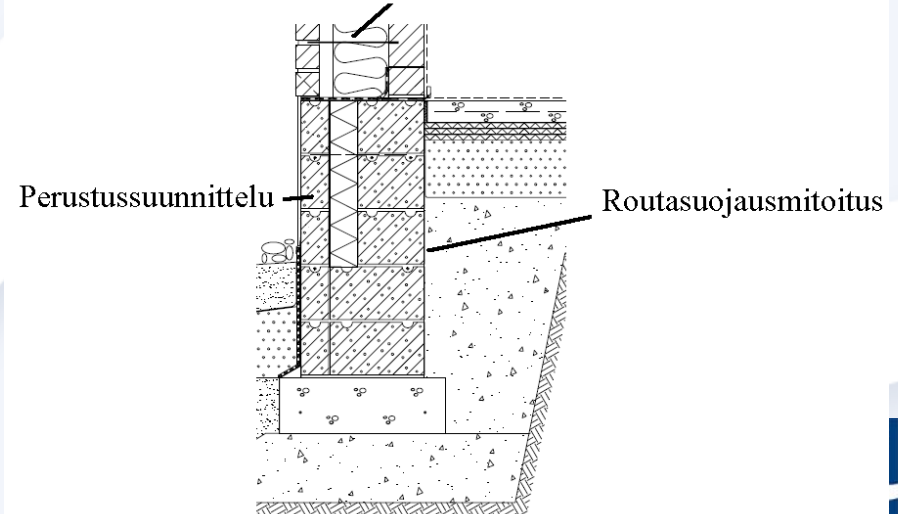

- 1 Serpo SilcoMaali, 1 mm
- 2 Serpo SilcoPinoite, 2 mm
- 3 Serpo 410, 10 mm
- 4 Thermisol EPS 100S, 230 mm
- 5 Leca Lex-harkko UH-1, 150 mm
- 6 Vetonit L, 5 mm
- 7 Vetonit LR+, 5 mm

US 6 Serpo Therm_Leca
Lämmöneristeen lisäämisen vaikutus

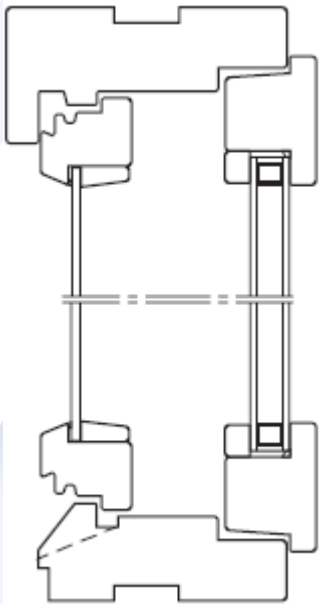
Muurausidemitointu

Ikkunarakenteet

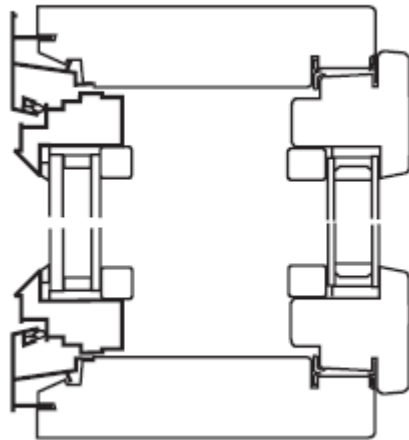
**RakMK C3
(2007)**

**$U = 1,4 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
- 1 + 2 lasi**

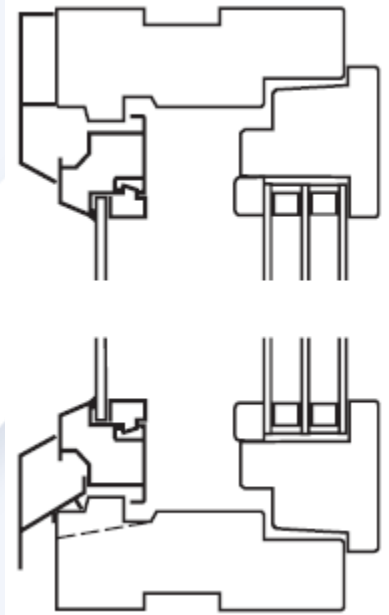
**RakMK C3
(2010)**

**$U = 1,0 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
- 2 + 2 lasi**

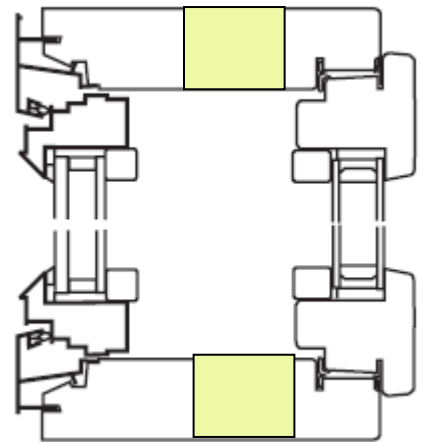
**RakMK C3
(2010)**

**$U = 1,0 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
- 1 + 3 lasi**

**RakMK C3
(2012)**

**$U = 0,7 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$
- 2 + 2 lasi
- halkaistu karmi**

LTO:n hyötysuhde

RakMK D2, määräys 4.2:

• poistoilmasta on otettava talteen lämpömäärä, joka vastaa vähintään 30 %:a ilmanvaihdon lämmityksen tarvitsemasta lämpömäärästä.

Vastaava lämpöenergiantarpeen pienentäminen voidaan toteuttaa rakennuksen vaipan lämmöneristystasoa parantamalla, jolloin tästä on laadittava laskelma

50 %

² **D2** SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA
YMPÄRISTÖMINISTERIÖ, Asunto- ja rakennusosasto

Rakennusten sisäilmasto ja ilmanvaihto

Määräykset ja ohjeet 2003

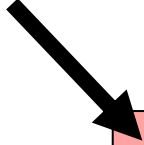
Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ	3.5	Palautus-, siirto- ja kierrätysilma
1.1	Soveltamisala	3.6	Ilman jako ja peisto
1.2	Vastavuoroinen tunnistaminen	3.7	Ilmanvaihtojärjestelmän tiiviyys ja paineet

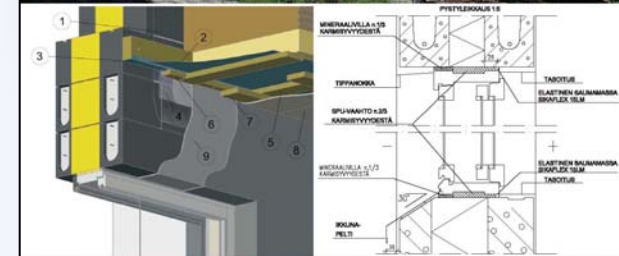
Rakennuksen ilmanpitävyys

Rakennuksen vuotoilmakertoimena voidaan käyttää lämmitysenergian tarpeen laskennassa arvoa 0,16 l/h, ellei ilmanpitävyyttä tunneta. Tämä vastaa rakennuksen vaipan ilmatiiviyyttä kuvaavaa ilmanvuotolukua $n_{50} = 4$ l/h. Taulukossa 4.3 esitetään tyypillisiä ilmanvuotolukuja eri rakennuksille.

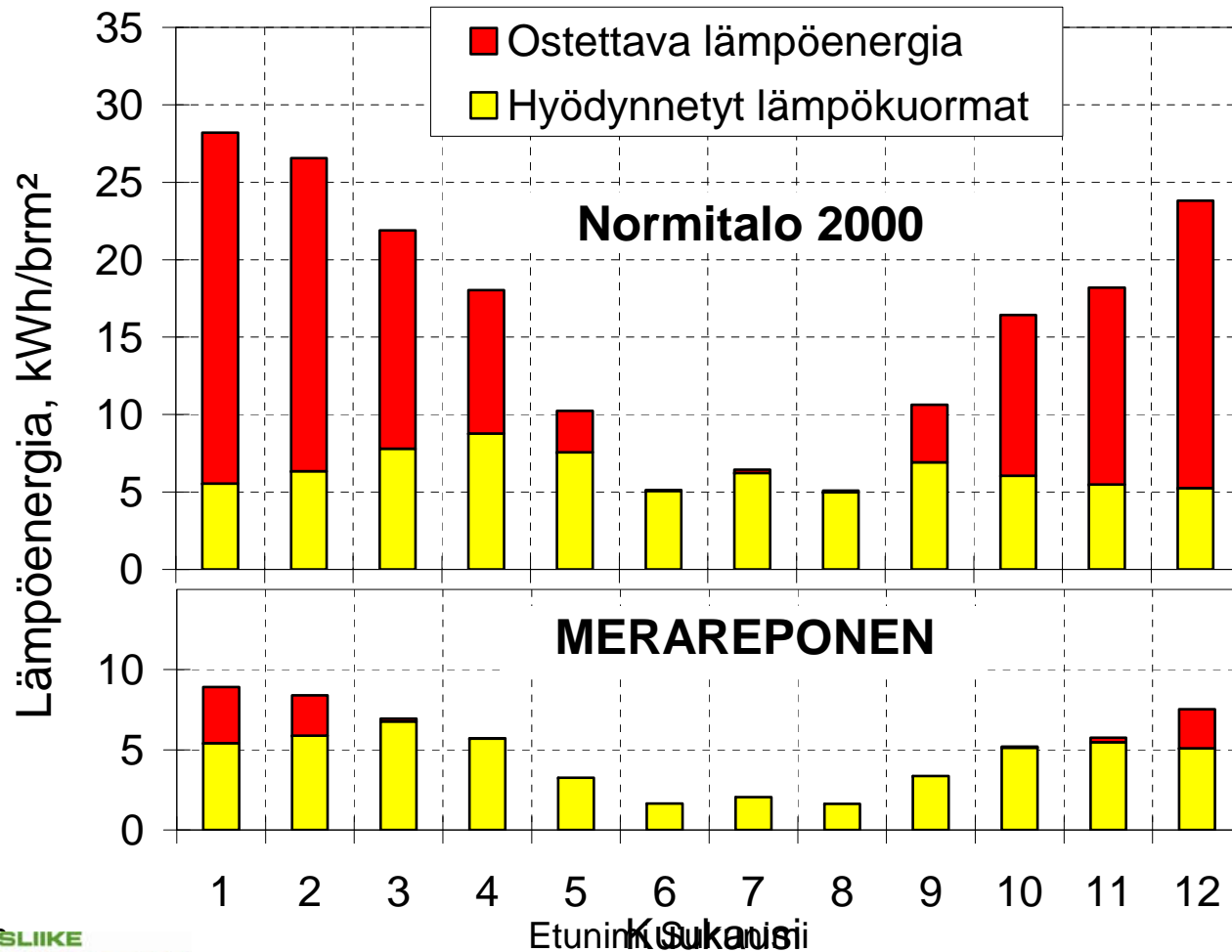

$$n_{50} = 2 \text{ l/h}$$

Selostus

Sisäilmaston, rakenteiden sekä lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan kannalta rakennuksen ilmanpitävyyden tulisi olla lähellä ilmanvuotoluvun arvoa $n_{50} = 1$ l/h (rakennuksen vaipan läpi virtaa yksi rakennuksen ilmatilavuus tunnissa paine-eron sisä- ja ulkoilman välillä ollessa 50 Pa).

MeraReposen lämmityskausi on vain 3 kuukautta. Ihmisistä, valaistuksesta ja kodinkoneista peräisin oleva lämpö hyödynnetään tehokkaasti.

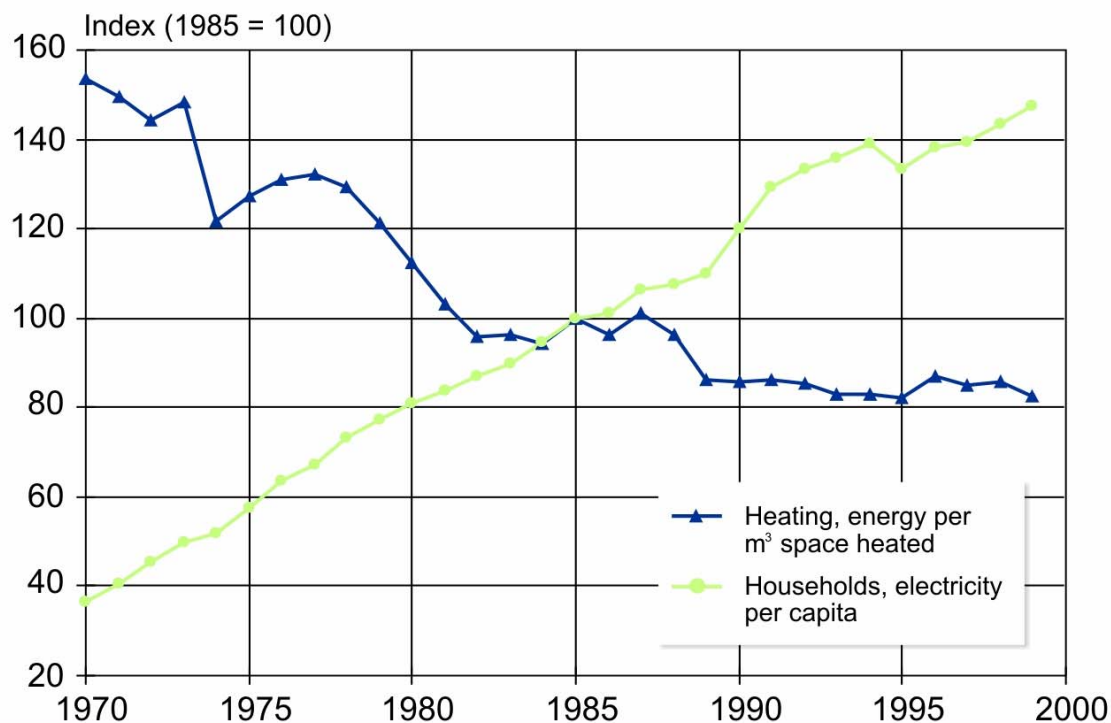

Energiamääräykset 2012 – ajatuksia

Lämmitysenergia – sähkönkulutus

Energy intensity in residential and tertiary sectors

Kokonaisenergiatarkastelut sekä primäärienergiakertoimet

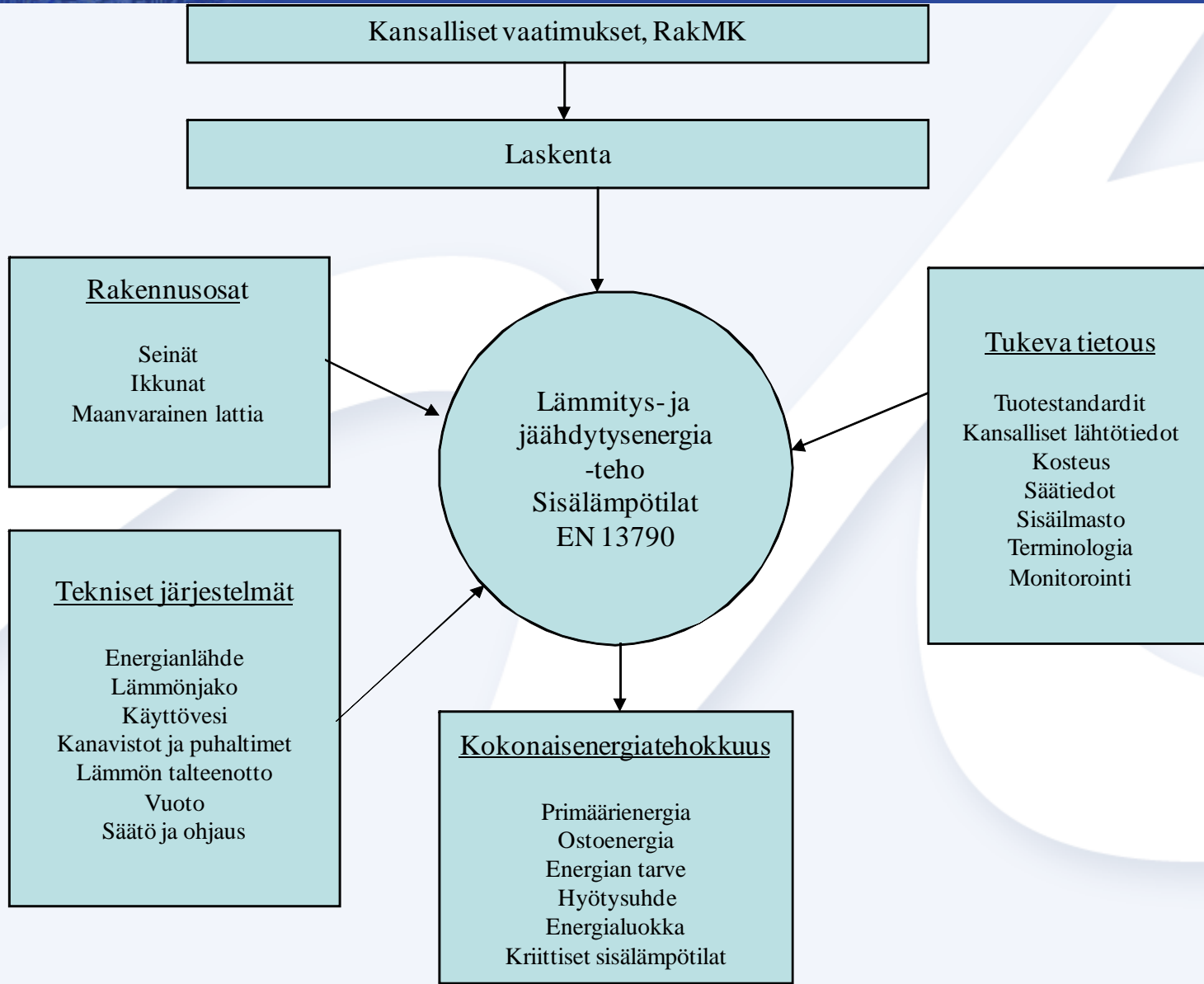
Vuonna 2012 energiamääräysten osalta on tarkoitus Suomessa siirtyä rakennusten kokonaisenergia-
kulutustarkasteluihin sekä primäärienergiakerrointen
käyttöön. Samassa yhteydessä on tarkoitus kiristää
määräyksiä noin 20 %:a.

$$E_P = \sum f_{pi} Q_{Hi} + \sum f_{pi} W_{Hi} + \sum f_{pi} Q_{wwi} + \sum f_{pi} W_{Wi}$$

Kertoimet

- BIO	0,5-1
-	
-	
- suora sähkö	2-3

Esim. laskentamenetelmä

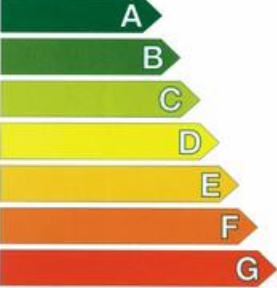

LVIS -järjestelmät

Lämmitys- ja jäähdytysenergia – laitteiden tehontarve

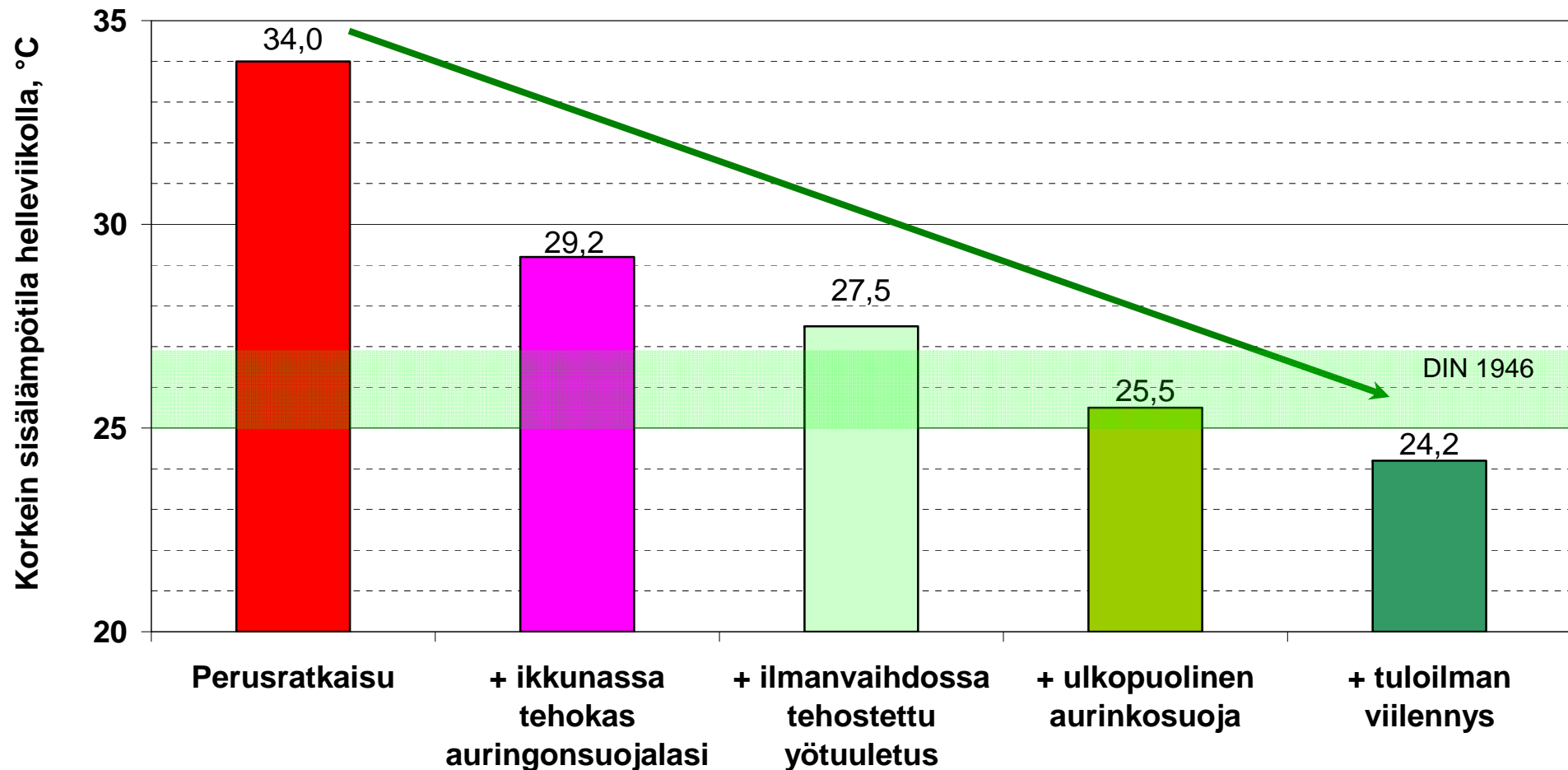
- energialähteet / lämmöntuottojärjestelmät
- lämmin käyttövesi
- ilmanvaihto
- lämmönjakojärjestelmät
- valaistus
- rakennusautomaatio
- kotitalouslaitteet

KYLMÄLAITTEIDEN ENERGIAMERKKI

Energia Valmistaja tai tavaramerkki Malli	Logo ABC 123
Vähän kuluttava A B C D E F G	 B
Paljon kuluttava Energiankulutus (kWh/vuosi) <small>(Perustuu vakio-oloissa mitattuun 24 tunnin kulutukseen)</small> Todellinen kulutus riippuu laitteen käyttötaoista ja sijoituksesta	XYZ
Tuotetavaraosan tilavuus l Pakasteosan tilavuus l	xyz xyz
Ääni (dB(A)) <small>Tuote-esitteissä on lisätietoja</small>	XZ
<small>Standardi EN 153 toukokuu 1990 Kylmälaitteiden merkintädirektiivi 94/2/EY</small>	

MERAREPOSEN sisälämpötila hallitaan kesälläkin ilman koneellista jäähdytystä

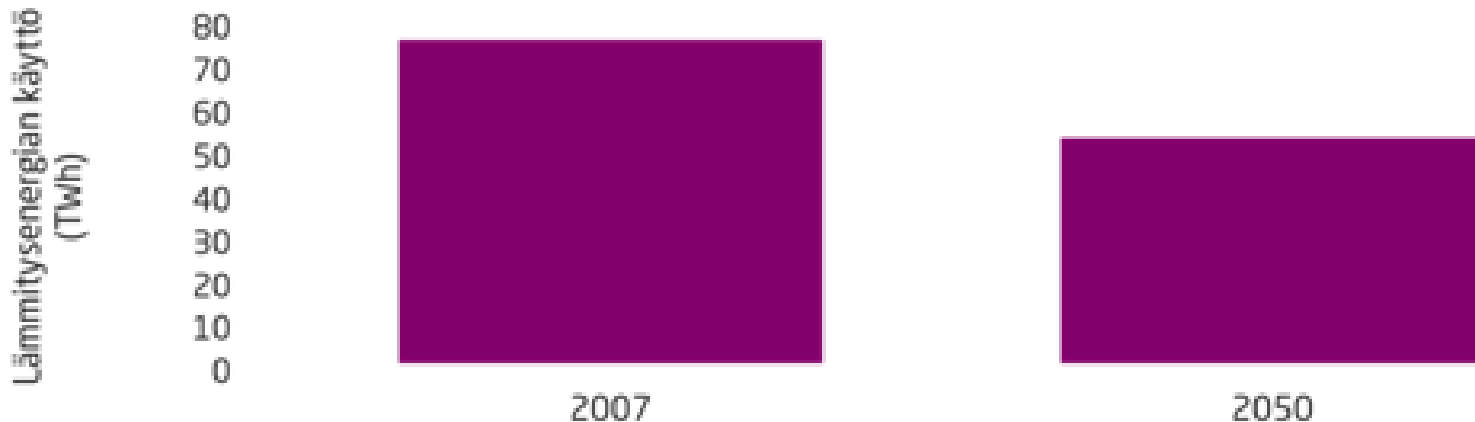
Energiahuolto

Uusiutuvat energiat

- aurinkojärjestelmät
- maa/kalliolämpö
- biopolttoaineet
- tuulivoima
- vesivoima

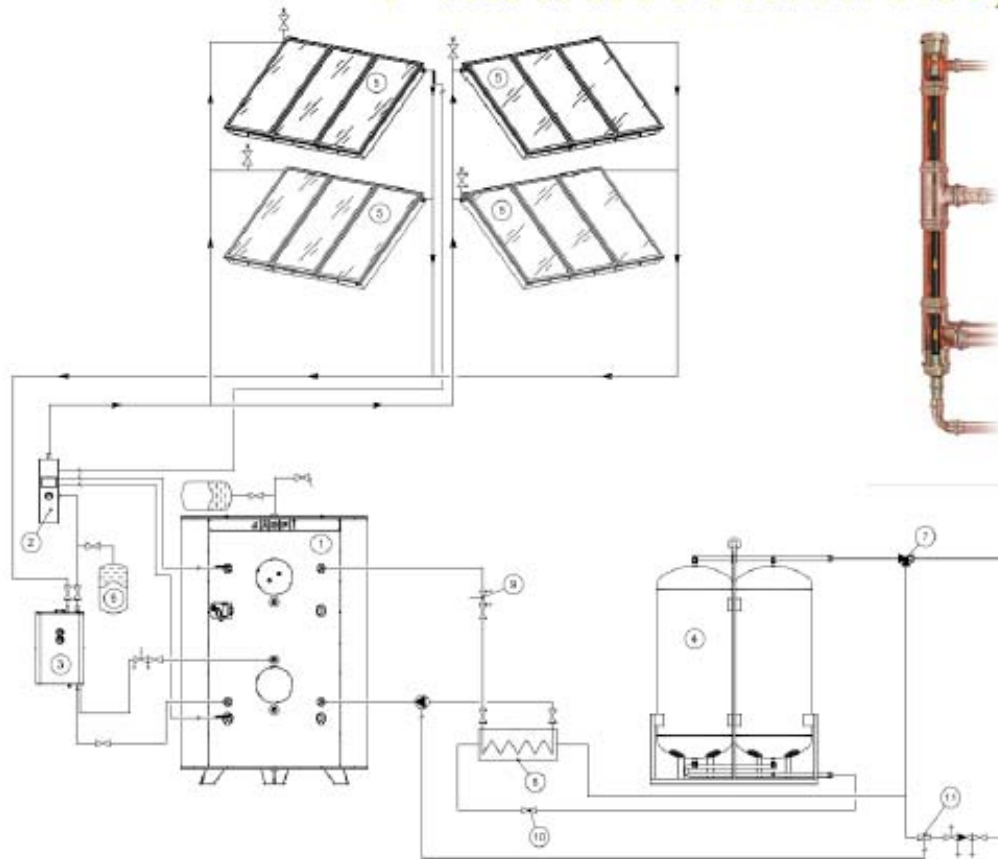
Visiot

- kaksisuuntainen sähkönsiirto
- energian varastointi
- hajautettu pientuotanto - rakennuksiin integroitu tuotanto
- suora sähkö ja kaukolämpö perus/päävaihtoehtoina ?
- hiilen talteenotto

Uusiutuvat energiat

Aurinkolämmitys

Inliner-järjestelmä

Sisäpuolinen kiertojohto, joka säästää sekä aikaa, palkkakustannuksia ja materiaalia että tilaa. [Lisää](#)

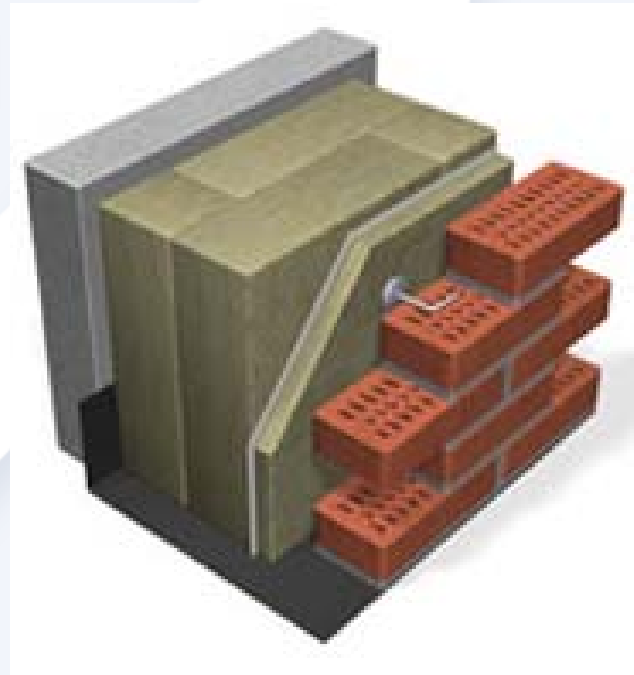
” Passiivirakenteet ”

Rakenteet

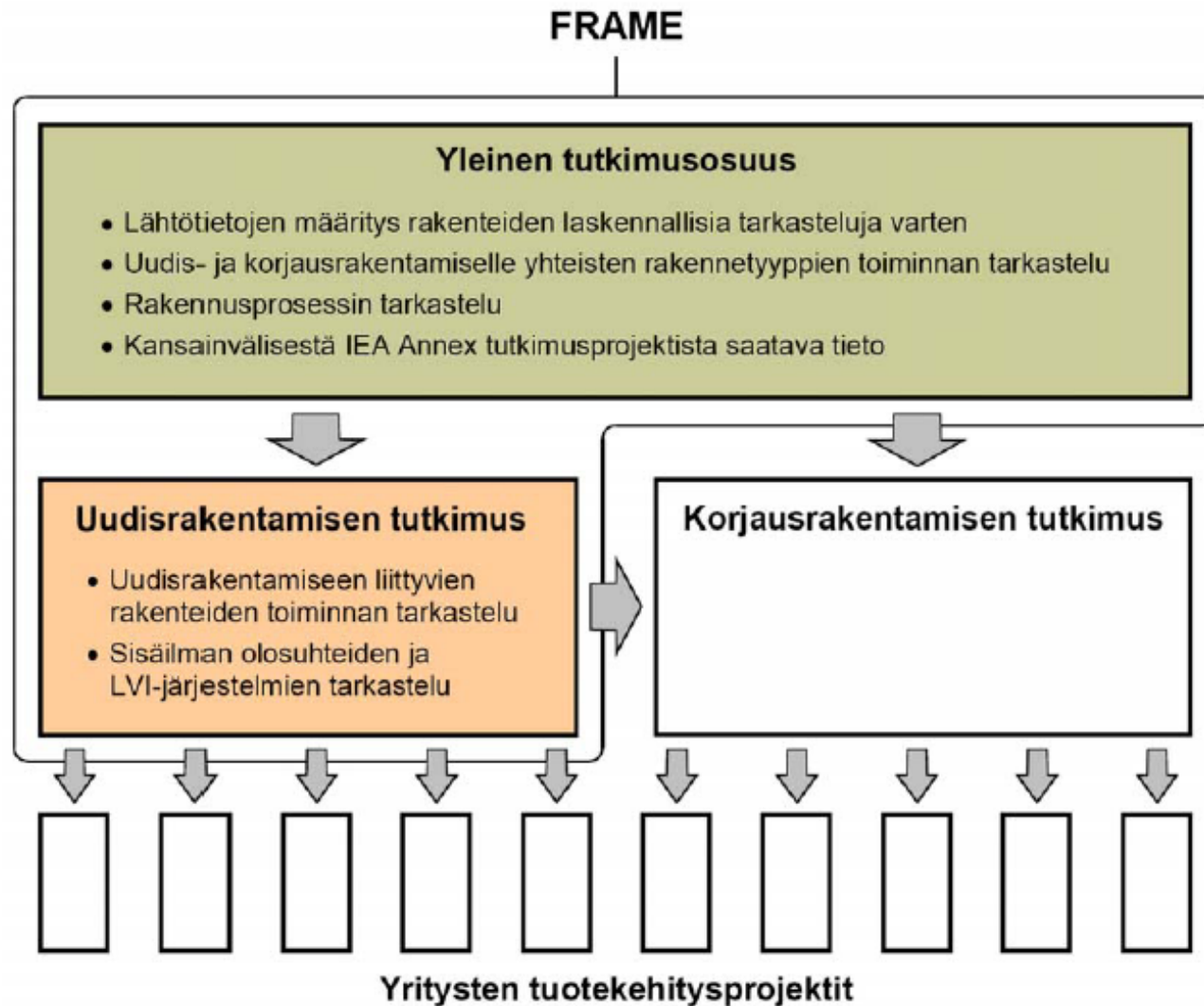
- ulkoseinä 0,09 - 0,10 W/m²xK
- yläpohja 0,07 W/m²xK
- alapohja, ryömintätila 0,10 W/m²xK
- maata vasten oleva rakennusosa 0,10 W/m²xK
- ikkunat 0,7 – 0,8 W/m²xK
- ulko-ovet 0,4 – 0,5 W/m²xK

Rakennuksen tiiveys

- ilmanvaihtoluku, 1/h
 $n_{50} = 0,6$ 1/h

FRAME

Korjausrakentaminen

Siltamäki, HKI

Korjausrakentaminen

- olemassa olevan talokannan merkitys suuri
- edellyttää taloudellisia kannustimia valtiovallalta
- (esim. kotitalousvähennys, ALV, kiinteistövero)
- teollisuus kehittää
  - uusia teknologioita
  - uusia liiketoimintamalleja sekä
  - rahoitusratkaisuja (yhdessä rahoituslaitosten kanssa)
- aluekorjaamiseen painopiste (60- ja 70-luvun lähiöt)

